

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for Connect Bus AS

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Bærekraft er en av fire hjørnesteinene til Connect Bus sin visjon for å bli ledende i bransjen som Nordisk buss plattform. Som stort busskonsern har Connect Bus både vesentlige muligheter til å bidra til at flere reiser kollektivt og til å minske negative direkte og indirekte påvirkninger på miljø og samfunn. Dette klarer vi ikke alene, men sammen med oppdragsgivere, øvrige bussoperatører og leverandører kan vi påvirke fremtiden på en positiv måte. Gjennom strategiske valg og trygge, komfortable og pålitelige reiser hver eneste dag jobber vi mot vår største bærekraftambisjon: flere som reiser med buss.

Parallelt pågår prosessene for å redusere vår egen økologiske fotavtrykk. Forbruk av drivstoff og strøm, som er vesentlig innsatsfaktorer i transportbransjen, prøver vi fortløpende å minske. Både gjennom digitalisering og effektiv bruk av data fra bussene, men i all hovedsak gjennom å engasjere og utfordre våre dyktige sjåførere. Avfall og vannforbruk er to temaer som blir stadig større for hele samfunnet. Connect Bus bidrar til å minske forbruk av drikkevann gjennom ny teknologi, disiplinert forbruk og realistiske avtaler med oppdragsgivere rundt vask av materiell. Avfallsmengden reduseres gjennom gode løsninger på leverandørsiden, bedre sortering og investeringer i prosjekter rundt gjenbruk, recycling og øvrige alternativer for deponi.

Bærekraft og innovasjon anser vi som vår fremtidskraft. Alle sentrale interessenter som Connect Bus har, forventer og krever dette fra oss. Oppdragsgivere, reisende og ansatte ønsker alle sammen at vi leverer bærekraftige tjenester som gir trygghet for dagens og fremtidige generasjoner. Regelverk som Åpenhetsloven og CSRD forsterker fokuset. Sikring av anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter i en globalisert verden, i en bransje som er konkurranseutsatt, hvor vi jobber fra et forholdsvis lite Nordisk marked, er ikke enkelt. Men det er klart at det likevel er svært viktig og noe som er meget engasjerende.

I 2023 har vi publisert vår første rapport i henhold til Åpenhetsloven. Rapporten og prosessene før og etter publisering, har økt bevisstheten internt i selskapet om hvor langt veien som ligger foran oss fortsatt er. Vår kunnskap om vår leverandørkjede har forbedret seg betraktelig gjennom god samarbeid mellom bærekrafts- og innkjøpsavdelingen og åpent dialog med kritiske leverandører. I tillegg til rapporten for Åpenhetsloven, publisert vi klimarapport og bærekraftsrapport. Økt kompetanse og bedre prosesser medførte en markant stigning i ratingen av benchmark-verktøyet GRESB, som har vært motiverende til å fortsette i dette sporet mot mer transparens og bedre kontroll.

" Vi er engasjerte til å tjene samfunnet gjennom bærekraftige løsninger og lede overgangen til null-utslippsbusser "

Sverre Rosén
CEO

Styrets signatur

 Styrets signatur 2023 rapport Etisk Handel Norge.pdf

Name	Method	Signed at
Anne Hurn	One-Time-Password	2024-06-12 20:29 GMT+02
Nathalie Viens	One-Time-Password	2024-06-10 16:14 GMT+02
Berdal, Mimi Kristine	BANKID	2024-06-10 16:02 GMT+02
Andreas Koettering	One-Time-Password	2024-06-10 12:28 GMT+02
Maria Elisabeth Andreasson	BANKID	2024-06-10 11:27 GMT+02

Oslo
12.06.2024

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Connect Bus AS

Adresse hovedkontor

Rosenholmveien 25, 1414 Trollåsen

Viktigste merker, produkter og tjenester

Kollektivtransport med buss, verksteddrift, turkjøring i Norge og Sverige.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Connect Bus er et nordisk busskonsern, som eies av CBRE Investment Management. Hovedaktivitet er persontransport på vei, i oppdrag av fylkeskommunale oppdragsgivere, gjennom Connect Bus AS i Norge og Connect Bus AB i Sverige. Gjennom datterselskapene leveres det i tillegg tjenester knyttet til turvirksomhet, flybuss og vedlikehold av kjøretøy.

Connect Bus har en konsernstruktur med flere operasjonelle divisjoner som er aktive i både Norge og Sverige. Ledergruppen består av CEO, managing directors pr. operasjonell divisjon og direktører på stabsavdelinger. Mens stabsavdelingene har ansvar for sine respektive fagfelt (HR, ESG, osv.) har managing directors resultatansvar for sine divisjoner. CEO har overordnet ansvar og er ansvarlig for samsvar med politikk dokumentene og code of conduct i Connect Bus og datterselskapene.

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger starter i bedriftens ESG-policy og ESG materiality assessment. Begge dokumenter er godkjent av og forankret i styret og er underlagt årlig revisjon. Chief Commercial Officer (CCO) og Chief Sustainability Officer (CSO) jobber tett sammen for å sikre at bærekraft er en del av alle relevante forhandlinger som foregår på vegne av konsernet. Connect Bus har opprettet sin egen Supplier Code of Conduct som er et del av innkjøpsprosessen. Basert på ISO 9001 sertifiseringen gjennomfører Connect Bus systematiske leverandørevalueringer hvor bærekraft er en av vurderingskriterier. Connect Bus benytter seg av Etisk handel Norge sitt verktøy når det gjelder gjennomføring av aktsomhetsvurderinger.

Connect Bus anser både fylkeskommunale oppdragsgivere og de reisende som sine kunder. Engasjement til å tjene de reisende og oppdragsgivere, gjennom pålitelig og effektiv kollektiv transport, er en av hjørnesteinene til å oppnå bærekrafts visjonen til selskapet.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

4 600 000 000

Antall ansatte

3 700

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Jeroen Hoff, Chief Sustainability Officer & head of HSEQ

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

jeroen.hoff@connectbus.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Connect Bus har en sentral innkjøpsavdeling som håndterer de største og mest kritiske leverandører. Chief Commercial Officer (CCO) har ansvar for forhandlinger og oppfølging av avtaler og påser at disse prosessene gjennomføres i samsvar med de styrende dokumenter konsernet har utviklet. Prosessene er standardisert i samsvar med relevante ISO 9001 krav og interne krav som følger fra konsernets Code of Conduct og Supplier Code of Conduct.

Innkjøp av varer og tjenester er i stor grad konkurranseutsatt. Bærekraft i leverandørkjeden og etisk handel er beskrevet eksplisitt blant faste krav i konkurransegrunnlaget. Relevante krav avklares i samarbeid mellom Chief Sustainability Officer (CSO) og CCO i forkant av forhandlinger eller fornyelser.

Kontraktene med leverandører blir arkivert sentralt med ansvarlig person pr. kontrakt. Kvalitetssystemet varsler vedkommende automatisk angående evaluering, oppsigelse eller fornyelser. I tillegg tilbyr kvalitetssystemet et dedikert avvikstype for registrering og oppfølging av leverandøravvik, inklusivt evt. brudd på arbeidsforhold eller menneskerettigheter.

Connect Bus har stort sett langvarige avtaler med faste leverandører for faktorer som drivstoff, kjemi, strøm, dekk, IKT og uniformer. I tillegg kjøper og leaser konsernet kjøretøy (buss, minibus, personbil) knyttet til skole- og rutebusskontraktene eller egne kommersielle aktivitet som turkjøring og flybuss.

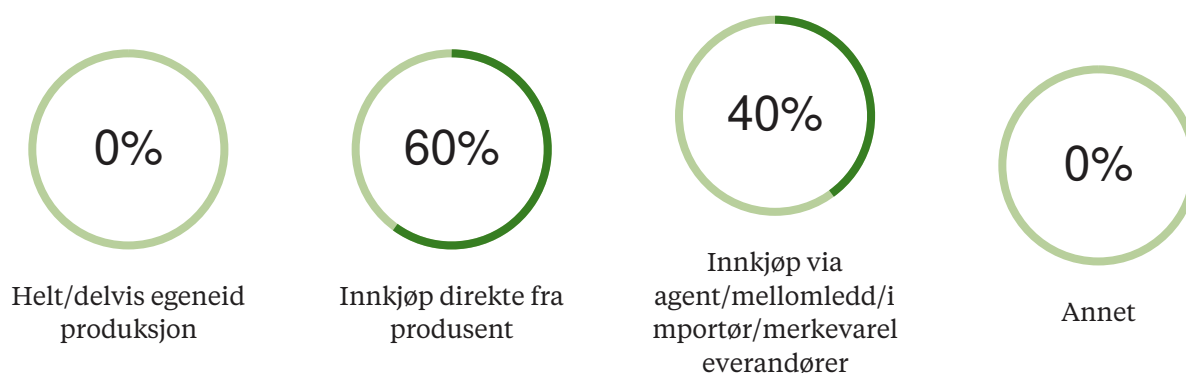
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

47

Kommentar til antall leverandører

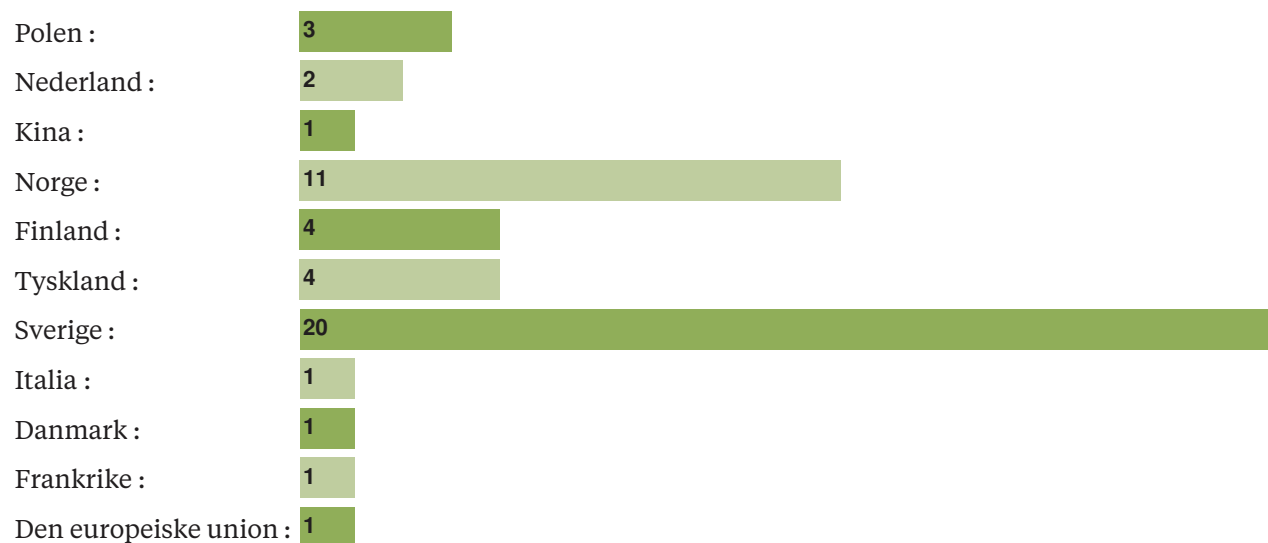
Antallet gjelder leverandør av kjøretøy, leverandør som har faste konsernavtaler og øvrige som har relevant, potensiell risiko på brudd av OECD sine retningslinjer.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Connect Bus leverer kun tjenester. Innkjøp av busser, uniformer, drivstoff, osv. skjer 100% fra eksterne. Tallene er et anslag av fordelingen mellom innkjøp direkte fra produsent og innkjøp via 3. part. Ved kjøp av varer bruker våre leverandører ofte forskjellige underleverandører, disse regnes som innkjøp via mellomledd. Tjenesteavtaler kjøpes nesten utelukkende direkte fra tjeneste "produsent".

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Listen ovenfor viser landene basert på informasjon fra våre leverandører angående produksjonslokasjoner. En del av leverandørene har importør eller agent i Norge og Sverige. Tjeneste leverandører er også inkludert i listen. Listen er basert på kjøretøy leverandører, leverandører med faste avtaler med Connect Bus konsern og de største øvrige leverandører som er relevant med hensyn til Åpenhetsloven.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

200 000

Antall produsenter dette er basert på

12

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

16667

Kommentar til antall arbeidere

Enkelte store konsern som påvirker antallet i stor grad.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Drivstoff	Norge Sverige
Elektrisitet	Norge Sverige
Naturlig gummi	Indonesia
Lithium	Kina
Tekstiler	Bangladesh
Stål/aluminium	Globalt
Plast	Globalt
Glass	Den europeiske union
Elektronikk	Globalt
Kjemi (smøremidler og kjølevæsker, Ad Blue, rengjøring)	Nederland Norge Sverige
Maling/lakk	Globalt

Connect Bus har faste avtaler når det gjelder drivstoff, elektrisitet, dekk (gummi) og uniformer (tekstiler). Når det gjelder faktorer relatert til kjøp av kjøretøy (stål, lithium, osv.) vil det kunne være stor variasjon i land/kontinent. Dette er i stor grad avhengig av type buss som bestilt fra vår oppdragsgiver.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Scope 3 Greenhouse Gases rapportering. Connect Bus har kartlagt relevante scope 3 elementer, og holder på med vurdering av metodikk for å måle pr. element.

Status: Pågår

2

Mål: Etablering av rutine og prosess relatert til bærekraftig innkjøp. Deltakelse i "responsible purchasing practises" prosjekt fra Etical Trade Initiative UK.

Status: Pågår

3

Mål: ESG-kartlegging og -vurdering av relevante leverandører til Connect Bus Sverige AB.

Status: Gjennomført

4

Mål: Kartlegging av andel fornybar strøm som er i bruk i konsernet og kartlegging av andelen av produksjon kjørt med EL-kjøretøy.

Status: Gjennomført

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Påbegynne måling av scope 3 GHG-emissions.

2

Etablering av systematisk dialog med "ESG-kritiske" leverandører.

3

Forberedelser på CSRD-rapporteringen, forbedring av dobbel vesentlighetsanalysen og innføring av EU Taksonomi regelverket.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.connectbus.no/baerekraft/>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

Connect Bus er et busselskap som satser hardt på bærekraft. Connect Bus har en netto null ambisjon og støtter FNs bærekraftsmål.

Bussbransjen står historisk sett for en stor andel av klimagassutslipp, både i Sverige og Norge. Med tilgang til utslippsfrie busser og stort fokus i hele samfunnet på det grønne skiftet, er det nå et enormt potensial for bussbransjen til å bli en viktig pådriver for bærekraft.

Connect Bus sitt viktigste bidrag til å oppnå bærekraftmålene, som nevnt i Paris avtalen, er å få flere til å reise kollektivt. Dette gjør vi ved å levere trygg, pålitelig og komfortabel transport hver dag.

Samtidig har vi forpliktet oss til å redusere utslippene knyttet til vår egen virksomhet og i hele leverandørkjeden. Anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter er også bærekraftselementer som er inkludert i vår ESG-strategi. Disse er viktig for å sikre motiverte ansatte som er stolte av hverandre, vårt selskap og våre verdier.

Våre bærekraftstiltak:

- Trafikksikkerhet: Vi bidrar til nullvisjonen (ingen drepte eller hard skadde) ved fokus på kompetente sjåfører, ledere og trygt materiell.
 - Utslipp til luft: Vi bidrar til netto null utslipp ved å benytte oss av fornybart og utslippsfritt drivstoff ved hver mulighet.
 - Vannforbruk: Med miljøvennlige vaskehaller minimerer vi forbruk av drikkevann til vask av busser og øvrige kjøretøy.
 - Avfall: Gjenbruk og resirkulering, samt godt samarbeid med leverandører medfører en årlig reduksjon av avfallsmengden.
 - Leverandørkjeden: Aktsomhetsvurderinger ved innkjøp sikrer at vi også bidrar til en bærekraftig utvikling av samfunn som ligger utenfor Sverige og Norge.
-

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Konsernledergruppen, styret og eier har i 2022 utviklet ESG-policy. Politikken er basert på internasjonalt anerkjente bærekraftselementer og i hvilken grad disse er vesentlig for Connect Bus. Denne vurderingen ble nedfelt i "ESG materiality assessment" som ble etablert i samarbeid mellom vår CSO og ESG-eksperter fra eierside. Både vesentlighetsanalysen og bærekraftpolitikken, ble grundig behandlet og godkjent av styret i Connect Bus i oktober 2022. I fjør ble dokumentene oppdatert, bl.a. med hensyn til Etisk handel Norge sine prinsipper, og godkjent på nytt av styret i desember 2023.

ESG-politikken er integrert med vår ESG-strategi, Code of Conduct og Supplier Code of Conduct. Disse dokumentene og de prosessene vurderes fortløpende og vil bli oppdatert minst årlig, inntil konsernledelsen føler at forankring og forståelse er fullstendig på plass på tvers av organisasjonen. Konsernledelsen har ansvar for å kommunisere budskapet fra disse overordna styringsdokumenter på en passende måte til alle ansatte. Formålet er at alle er klar over hva bærekraft betyr for Connect Bus og hvordan alle skal bidra til å oppnå bærekraftmålene, både til selskapet og samfunnet generelt.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Chief Sustainability Officer har ansvar for arbeidet med aktsomhetsvurderinger, basert på mandat fra CEO. Viktige samarbeidspartnere er Chief Commercial Officer som er ansvarlig for sentral innkjøp og Managing Directors som har myndighet til innkjøp. Øvrige viktige samarbeidspartnere er teknisk direktør som er direkte involvert i innkjøp av våre hovedproduktene (buss, dekk, drivstoff, kjemi) og HR direktør som både er involvert i innkjøp (uniformer) og har ansvar for opplæring.

Ansvarsfordelingen og prosessbeskrivelser for aktsomhetsvurderinger er beskrevet i dedikert rutine. Dette for å sikre effektiv og systematisk implementering og klarhet internt angående ansvarsfordeling og tiltak.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

- Ansvar og målsetninger relatert til bærekraft er beskrevet i mandat til CEO og konsernledelsen.
- Konkrete bærekraftprestasjoner er en av vurderingskriterier fra eierside når det gjelder incentivordningen til konsernledergruppen.
- Gjennom ansettelsesavtaler forplikter alle medarbeidere seg til å etterleve Connect Bus sin Code of Conduct, verdier og relevante rutiner knyttet til bærekraft og aktsomhetsvurderinger.
- Operasjonelle divisjoner har sine egne bærekraftmåltall, som er Managing Director sitt resultatansvar, på lik linje med økonomi og øvrig ansvar.
- Gjennom intern kommunikasjon og fortløpende opplæring, får alle ansatte økt innsikt i hva bærekraft innebærer i hverdagen til en bussjåfør og hvordan konsernet gjør en kontinuerlig innsats til å forbedre overordna prestasjoner knyttet til bærekraft, åpenhetsloven og øvrige relevante ESG-elementer.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

I løpet av 2021 og 2022 deltok CSO på både kurs og seminarer angående bærekraft og aktsomhetsvurderinger. CSO har informert både eier, styret og konsernledelsen om Åpenhetsloven i forskjellige møter i 2022. Som leder av ESG & HSEQ avdelingen har CSO i første omgang fokusert på å bygge kompetanse i denne sentraliserte kjernegruppen som har representanter fra alle operasjonelle divisjoner.

Basert på rådgivning og opplæring tilgjengelig via Etisk handel Norge skal ESG & HSEQ avdelingen gi videre opplæring og støtte til andre stabsavdelinger og driftsavdelinger. I Sverige har Connect Bus allerede gjennomført et internt opplæringsprogram orientert på interne bærekraftprinsippene for en stor del av ledere og sjåførene.

I løpet av 2023 har Connect Bus ansatt en dedikert ressurs for opplæring, kultur og kompetanse som sikrer systematisk arbeid med både grunnkompetanse for alle ansatte og fortløpende kompetanseheving for ledere.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Bærekraft er definert som en av Connect Bus sine fire hjørnesteiner for å oppnå visjonen. Konsernet ønsker å være ledende i overgangen til null-utslippskjøretøy, ha bærekraftige støtteprosesser og å påvirke leverandører, kunder og samfunnet rundt seg på en positiv måte.

Connect Bus har opprettet en overordnet ESG-strategi, inklusivt ambisjon og overordna mål. Strategien blir videre spesifisert i et integrert strategiplan for hele virksomheten. Handlingsplanen med konkrete tiltak knyttet til aktsomhetsvurderinger er integrert i Connect Bus sitt ESG&HSEQ årsplan.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Bærekraft er en sentral element i Connect Bus sin strategi. Prestasjoner i forhold til ESG-måltall og langsiktige ambisjoner, følges opp i styremøter og årlige dedikerte strategimøter med konsernledelsen. Det er etablert målbare KPI'er relatert til ESG-elementer som blir rapportert kvartalsvis internt ovenfor styret. Parallelt med KPI-rapportering, informeres styret om fremgang på spesifikke ESG-prosjekter som aktsomhetsvurderinger, ENØK-tiltak og mangfold og likestilling.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Connect Bus sin Supplier Code of Conduct ble oppdatert i 2023 og ligger som kontraktsvilkår i alle relevante avtaler. Vår Supplier Code of Conduct beskriver etiske retningslinjer og krav til leverandører, og er offentlig tilgjengelig på Connect Bus sin hjemmeside (<https://www.connectbus.no/baerekraft/>).

Før forhandlinger rundt konkurranseutsatte varer og tjenester begynner, etableres det et konkurransegrunnlag. Dette informerer potensielle leverandører om bærekraftkrav og -forventninger som gjelder til selve forhandlingen, til levering, evaluering og avslutning av samarbeidet. Skriftlig skjer dette i to steg hvor Connect Bus sender ut relevant dokumentasjon som bekreftes av leverandør.

Utenom forhandlinger har Connect Bus systematiske, faste møter med kritiske leverandører for å sikre god samarbeid i hele kontraktsperioden og jevnlig kommunikasjon rundt utfordringer, forbedringstiltak, revisjoner og oppfølging av tiltak.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Innføringen av Åpenhetsloven i Norge og økt fokus på bærekraft i den globale finansielle verden har medført en kraftig vekst i antall "ESG-spørsmål" som Connect Bus har fått. Både oppdragsgivere og eier har understreket i hvor stor grad bærekraft er et prioritert område. Connect Bus har i mange år jobbet med etiske retningslinjer, men i kontrast til dagens situasjon har hovedparten av fokuset vært rettet internt. I 2023 har organisasjonen i større grad enn noen gang før, rettet blikket på hele verdikjeden.

Det er fortsatt, og vil alltid være fokus på interne prosesser først og fremst, men i 2023 har vi lært mye om leverandørkjeden med all sine risikoer og muligheter. Fra oppdragsgivere har det vært spesielt mye fokus på Kina som produksjonsland for elektriske busser og råvarer til batterier. Krigen mellom Russland og Ukraina og konflikten i Israel har i tillegg påvirket vår kontekst. På samme sett som spørsmålene rundt Kina har dette medført at "due diligence" og rapporteringsprosessene med hensyn til innkjøp og leverandører har endret seg i stor grad.

Connect Bus opplever at endringen fra frivillige retningslinjer til lovfestede krav (Åpenhetsloven, CSRD, EU taksonomi, osv.) medfører en ny prioriteringsnivå for ESG, i hvert fall i vår bransje. For tiden med mye fokus på rapportering som resultat, men over tid vil dette også medføre positive effekter på både miljørelaterte og sosiale "ESG-prestasjoner" som er til nytte av fremtidige generasjoner på hele verden.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Forurensning (luft)	Miljø Utslipp Drivhusgasser	Norge Sverige
Energi (forbruk)	Miljø Drivhusgasser Energi Materialbruk	Norge Sverige
Klimagass (utslipp)	Miljø Drivhusgasser	Norge Sverige
Avfall	Avfall Materialbruk	Norge Sverige
Vann (forbruk, utslipp)	Utslipp Vann	Norge Sverige
Utnyttelse av arbeidere i leverandørkjeden (produksjon, råvarer)	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnearbeid Diskriminering Brutal behandling Lønn Arbeidstid	Globalt

I 2022 og 2023 har Connect Bus foretatt risikokartlegging i samarbeid med Etisk handel Norge (EhN). Å finne en

metode for risikoanalyse har vært et viktig første steg. Videre arbeid med risikokartlegging fokuseres på risikoutsatte geografier og sårbare arbeidsprosesser. I samarbeid med EhN og våre leverandører fortsetter vi risikokartleggingen fra førsteledd leverandører til vi når frem til vinning av råvarer.

Samtidig har Connect Bus ambisjonen om å forbedre interne prosesser knyttet til ytre miljø og trafikksikkerhet (mennesker og dyr). Risikovurderingene på disse temaer er viktige utgangspunkter i dette arbeidet, som sikres gjennom ekstern verifisering av våre ISO 14001 og ISO 39001 sertifiserte styringssystemer.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Connect Bus gjennomfører årlige risikovurderinger knyttet til ESG og HSEQ. Historisk sett har fokuset vært på kvalitet, helse, miljø og (trafikk)sikkerhet på grunn av våre ISO-sertifikatene. I 2022 ble for første gang risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter vurdert i tillegg. Vurderingen ble gjennomført basert på verktøy og informasjon fra Etisk handel Norge, nyhetskilder og annet relevant informasjon fra bransjen og leverandørkjeden.

Vurderingene omfatter alle aktiviteter til Connect Bus, både i Norge og Sverige.

Informasjon ble hentet inn basert på reelle hendelser registrert i vår kvalitetssystem, forbedringsforslag fra sjåførene, verneombud og tillitsvalgte. I tillegg har vi fortløpende og systematisk dialog med ESG-eksperter hos våre eiere, oppdragsgivere, leverandører og samarbeidspartnere som Etisk handel Norge, NHO Transport og Trygg Trafikk. Som siste ledd følger vi eksterne kilder som ITUC Global Rights Index og Norske og Svenske myndighetene.

Mest krevende område for å vurdere vår påvirkning pr. dags dato er hos underleverandører til våre leverandører. Spesielt når de er basert langt unna Nord-Europa, med et annet kultur og språk. Vi etablerer systematisk dialog med våre kritiske leverandører for å danne et helhetlig bilde som omfatter også underleverandører helt til råvarenivå. I dialogen står våre ambisjoner som beskrevet i ESG policy, forventninger som beskrevet i Supplier Code of Conduct og ESG-resultater basert på revisjonsrapporter sentralt.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vesentlig risiko som er identifisert men ikke prioritert er:

- Materiell forbruk og bruk av råvarer
- Klimarisikoer (transisjon og fysisk)
- Kundetilfredshet
- Helse og sikkerhet (ansatte, underleverandører, reisende, leverdørkjeden og samfunnet)
- Diversitet og inkludering
- Svindel, bestikkelser og korrupsjon
- Lobbyvirksomhet og politiske bidrag

Det er vesentlig risiko knyttet til bussproduksjon, produksjon av uniformer og utvinning og prosessering av råvarer. Råvarer er i stor grad produsert i geografier med forhøyet risiko når det gjelder HMS, organisasjonsfrihet, tvangsarbeid, barnarbeid og alvorlig forurensning av naturlig miljø.

Med bakgrunn i begrenset påvirkningsmulighet og begrenset tilgang på informasjon er kartlegging og kontrolltiltak med hensyn til disse risikoene ikke ennå prioritert i Connect Bus sitt arbeid.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FN's bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Forurensning (luft)
Overordnet mål :	Nullutslipp til luft
Status :	13% nullutslipp produksjon i 2023
Mål i rapporteringsåret :	13% av total kilometerproduksjon levert med EL-kjøretøy, dvs. ca. 16 million rutekilometer i 2023. I tillegg er cirka 40% av vår produksjon basert på HVO biodiesel som fører til betydelig mindre utslipp av klimagasser, sammenliknet med fossilt drivstoff.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Connect Bus investerer fortløpende i videre modernisering av kjøretøyflåten ihht ESG-strategien. Både i Norge og Sverige har diesel eller bensin kjøretøy ble byttet ut med elektriske nullutslippskjøretøy. Ved siden av ny teknologi har vi også klart å redusere utslipp til luft gjennom fokus på kjørestil blant sjåførene.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Økt andel elektriske kjøretøy vil direkte påvirke våre GHG-emisjoner på en positiv måte. I tillegg til lavere utslipp til luft, medfører EL-kjøretøy også lavere støynivåer, mindre utslipp til grunn/vann gjennom søling ved tanking eller lekkasje ved ulykker eller havari. I 2024 ser vi betydelig lavere HVO priser, som resulterer i økt bruk av HVO ovenfor diesel. Dette vil, ved siden av en høyere grad av elektrifisering, også ha en positiv effekt på bransjen sine miljøresultatene.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Energi (forbruk)
Overordnet mål :	Høyest mulig grad av fornybar elektrisitet og lavest mulig forbruk av energi (både fossil drivstoff, biodiesel, biogass og fornybar elektrisitet)
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Oppnå måltallene relatert til strøm, diesel, biodiesel og bensin forbruk til kjøretøyene. Kartlegg mulighetene til å redusere energiforbruk på egne anleggene.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Connect Bus har kartlagt strømkontraktene i både Norge og Sverige. Måltall på drivstoff forbruk har blitt etablert og følges opp månedlig på avdelingsnivå og på overordna konsernnivå. Sistnevnte er et pågående arbeid som følges opp lokalt i driftsmøter gjennom informasjon, instruksjon og bruk av flåtestyringssystemer.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Connect Bus fortsetter med fokus på lavest mulig forbruk. I tillegg kartlegger vi mulige ENØK-tiltak knyttet til egen anlegg for å redusere energiforbruket videre utenom kjøretøyene. Vi sikter på flest mulig EL-busser ved oppstart av nye kontraktene og for våre kommersielle aktiviteter. Balansen mellom fornybar energi og ikke-fornybar energi vil vi forskyve enda mer i retning 100% fornybar.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Klimagass (utslipp)
Overordnet mål :	Net zero utslipp i 2050
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Systematisk monitoring av scope 1 og scope 2 GHG-emisjoner. Sammenligning med 2022 og etablering av GHG-intensity mål for scope 1 og scope 2 (utslipp/km). Månedlig rapportering til eier på KPI-oversikten sammen med andel EL-produksjon og antall EL-kjøretøy.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

For å kunne redusere våre direkte og indirekte utslipp er det viktig å kunne måle fremgang. Definerings av scope 1 og scope 2, utslippsfaktorene i Norge og Sverige og standardisering av måleprosessen på tvers av konsernet har vært hovedfokus blant våre tiltak.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Hensikten med tiltak beskrevet over, er til å forbedre både kvalitet og kvantitet av ESG-data. Gjennom fellesdefinisjoner og standardisering av prosessene, får vi bedre tilgang til data og blir informasjon mer pålitelig og sammenlignbar.

Planlagte aktiviteter omfatter bl.a scope 3 monitoring. Scope 3 elementene er vurdert, men metodikken for måling og oppfølging må fortsatt avklares.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Avfall
Overordnet mål :	Reduksjon av avfallsmengden, økt sorteringsgrad og økt nivå av gjenbruk
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Kartlegging av avfallsmengden og type avfall

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

For første gang i vår nye konsern ble den totale avfallsmengden kartlagt i 2022. I tillegg startet vi med kartlegging av sorteringsgrad på tvers av Norge og Sverige og identifisering av best practise når det gjelder gjenbruk, gjenvinning og andre metoder for å unngå at avfall havner på deponi.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Samsvar med nytt regelverk rundt avfall sortering, kartlegging av leverandører som står for innsamling og identifisering av avfallsmengde og i leverandørkjeden.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Vann (forbruk, utslipp)
Overordnet mål :	Redusert vannforbruk for å vaske kjøretøy. Laver andel oljepartikler i utslipp fra vaskehaller.
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	<ul style="list-style-type: none"> - Kartlegging av muligheter til vanngjenvinning. - 100% av vannprøver fra oljeutskillere under terskelverdien for oljeholdende partikler. - Kartlegging av krav fra oppdragsgivere angående frekvenskrav for vask.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

- Årskontroll (teknisk kontroll og vannprøver) på alle oljeutskillere.
- Status kartlegging: to vaskehaller med gjenvinning i Norge. Planlagt flere i kommende anbud for å redusere vannforbruk og utslipp til kommunal vann. Circa 80% av vaskehaller i Sverige har gjenvinning (i varierende grad) etablert.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

- Kartlegging av tiltak for å minimere utslipp av oljeholdende og øvrige forurensende partikler
- Dybdeanalyse av investeringskostnader til ombygging av vaskehall til gjenvinning av vann
- Drøfting med oppdragsgivere om daglig vask vs. "bussen skal fremstå som ren" der aktuell

Prioritert negativ påvirkning/skade	Utnyttelse av arbeidere i leverandørkjeden (produksjon, råvarer)
Overordnet mål :	Unngå utnyttelse av arbeidere i leverandørkjeden til kjøretøy, batterier, uniformer og dekk
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Mer spesifikk risikokartlegging av høy risiko elementer i leverandørkjeden. Etablere due diligence rutiner rettet mot sosial bærekraft som en del av innkjøpsprosessen.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

I 2022 gjennomførte Connect Bus risikovurderinger på overordnet nivå av leverandørkjedene for uniformer, drivstoff, dekk, IKT, ladeinfrastruktur, busser og trafikksikkerhetsmaterieill. I 2023 har vi gjennomført mer spesifikke risikovurderinger av enkelte leverandører som har vært av interesse i forbindelse med anbudsprosesser. Som en del av anbudsprosessen ble også bærekraftsprestasjoner tatt med som beslutningskriterium. I tillegg har Connect Bus etablert Risk Register som omfatter alle mulige risikoer for selskapet. Basert på total kartlegging, ble topp 10 risikoer beskrevet og avklart med styret. Blant disse finnes også risikoen knyttet til leverandørkjeden.

Det har vært spesielt mye oppmerksomhet fra oppdragsgivere og samfunnet generelt for kinesiske aktører. Særlig rundt EL-busser og risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til produksjon, vinning og prosessering av råvarer til batterier. Samtidig ser vi flere Europeiske leverandører som flytter sin produksjon til områdene med en sammenlignbar ITUC-score som Kina. Fokuset på eventuelt utnyttelse av arbeidere i vår leverandørkjede har dermed aldri vært større. Viktigste tiltak består av en kombinasjon av dialog (forebygging) og verifisering gjennom tredjeparts revisjoner.

Vi jobber tett sammen med bussleverandører og oppdragsgivere om risiko og kontrolltiltak og har enn så lenge ikke avdekket alvorlige brudd i våre leverandørkjeder. Basert på revisjonsrapportene ser vi at evt. brudd som oftest handler om brudd på overtidsregelverk. For å begrense vår påvirkning på overtidsbruk, prøver vi å unngå å legge urealistisk tidspress på leverandørene, mens vi samtidig engasjerer oss tidlig i produsjonsprosessen for å minske risikoen på konstruksjonsfeil som senere må korrigeres.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Mer transparens og bedre forståelse for mulige negative konsekvenser i leverandørkjeden, årsakene til disse og vår påvirkningskraft.

Bedre ESG-prestasjoner i hele leverandørkjeden på grunn av økt oppmerksomhet og tiltak som er mer rettet på forebygging enn stans eller begrensning.

Pålitelig grunnlag for å jobbe målrettet med risikoer i leverandørkjeden.

Bedre forankring av ESG og spesifikt due diligence i konsernledergruppen.

3.B Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Connect Bus jobber systematisk med reduksjon av natur- og miljøpåvirkning basert på vår ISO 14001 miljøsertifisering. Vi har etablert miljøpolitikk, måltall, risikovurderinger og handlingsplaner for å kontinuerlig forbedre våre miljøprestasjoner. Organisasjonen følger lover og regler og rapporterer til styret gjennom årlige samsvarsvurderinger. Eksterne, uavhengige revisjoner på tvers av konsernet sikrer gjennomføring av tiltak fra vår eget miljøstyringssystem og tiltak basert på lov- og regelverk.

Vesentlige miljøaspekter for Connect Bus er:

- Energiforbruk
- Klimagassutslipp
- Klimarisiko (transisjon & fysisk)
- Forurensing (luft, grunn)
- Vannforbruk

Disse og flere miljøaspekter er risikovurdert og det er etablert kontroll- og forbedringstiltak for å forebygge eller redusere miljøskade.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Connect Bus har etablert måltall for scope 1 og scope 2 GHG-utslipp. Gjennom månedlige rapporteringer til styret har vi begynt å hente inn data og jobber vi med å etablere en "baseline" for en tidslinje som fører til "net zero". Vi har forpliktet oss til Parisavtalens bestemmelser om å begrense global oppvarming og har satt vitenskapsbaserte klimamål som følger Science Based Targets (SBTIs) retningslinjer. Klimagasrapporteringen er i tråd med GHG-protokollen.

Sentrale tiltak for å redusere klimagassutslipp er bruk av fornybar strøm, videre elektrifisering av bussflåten, bruk av biodiesel hvor nullutslippsløsninger ikke er mulig og på overordna nivå redusert forbruk av energi. Både med hensyn til forbruk av diesel, biodiesel, biogass, bensin og strøm i bussene og øvrige kjøretøy, men også på egne anlegg, kontor og i vaskehaller.

Connect Bus har påbegynt identifisering av relevante scope 3 elementer og vi inkluderer de i vårt klimaregnskap fra og med 2025. Samtidig jobber vi internt for å etablere endelige måltall for net zero og for et interim måltall rundt 2035.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

ESG-avdelingen kartlegger hvilke type produkter og tjenester som anses som høy risiko. I samarbeid med innkjøpsavdelingen tilpasses innkjøpsrutinen for disse produkter og tjenester.

Supplier Code of Conduct får en sentral rolle i innkjøpsprosessen og bærekraftkriterier inkluderes i konkurransegrunnlag.

Informasjon og opplæring til alle som er "avtaleansvarlig" rundt bærekraft og aktsomhetvurderinger.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Innkjøpsavdelingen foretrekker bærekraftige produkter og tjenester (basert på objektive kriterier som sertifiseringer). Innkjøpsavdelingen setter krav til relevante sertifiseringer og eventuelle bærekraftkrav i konkurransegrunnlaget. ESG & HSEQ-avdelingen er involvert i store anbudsprosessene og vurderer evt. sertifiseringer.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Arbeidsrepresentasjon, fri fagorganisering og kollektive forhandlinger er inkludert i Connect Bus sin Supplier Code of Conduct. Innkjøpsavdelingen har ansvar for å sikre at våre leverandører signerer og etterlever Supplier Code of Conduct.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Åpenhetsloven har vært et stort tema i alle leverandørmøter de siste årene. Gjennom deling av informasjon og etablering av vår Supplier Code of Conduct har Connect Bus bidratt til opplæring og bevisstgjøring ovenfor leverandører. Dette har vært spesielt relevant for leverandøren som ikke er etablert i Norge.

Internt jobber selskapet fortløpende med opplæring av egne ansatte. Bærekraft har kommet inn som forholdsvis nytt tema de siste årene på enkelte avdelinger. Connect Bus utvikler en sentral opplæringsmodul spesifikk rettet på miljø og bærekraft som implementeres på tvers av konsernet.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Connect Bus har nulltoleranse for korrupsjon og bestikkelser. Dette er beskrevet i både Code of Conduct og Supplier Code of Conduct og gjelder dermed for styret, alle ansatte og leverandører.

Brudd varsles i kvalitetssystemet internt, eller via Whistleblower verktøyet. Sistnevnte er tilgjengelig for alle interessenter gjennom vår hjemmeside. Dette verktøyet sikrer muligheten til anonym og trygg varsling av eventuelle brudd på etiske retningslinjer, menneskerettigheter eller gode arbeidsforhold.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Connect Bus deltar i prosjektet "Responsible Purchasing Practises" som ledes av Ethical Trade Initiative UK. Connect Bus bidrar med våre erfaringer, kunnskap og tanker om gode, praktiske løsninger for bærekraftsutfordringer som gjelder det fleste Europeiske selskap. For vår del lærer vi mye fra andre i prosjektet med lang erfaring og mye kunnskap på spesifikke temaer som bærekraftig innkjøp, 3. parts revisjoner eller transparens i visse sektorer som gruvedrift eller tekstil.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåking og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

CEO i Connect Bus er ansvarlig for etterlevelse av ESG-politikken, inklusivt aktsomhetsvurderinger.

CSO er ansvarlig for overvåking av kontroll- og forbedringstiltak. CSO rapporterer kvartalsvis til styret og årlig som en del av management review prosessen til konsernledelsen.

CCO er ansvarlig for overvåking av risiko tilknyttet innkjøpsprosessen og evaluering av kravene beskrevet i vår Supplier Code of Conduct.

Connect Bus jobber systematisk med helse, miljø og sikkerhet for sine ansatte og underleverandører som kjører på vegne av selskapet. Dette arbeidet er innarbeidet i vår ISO-sertifiserte styringssystem. Årlig blir det gjennomført både interne og eksterne revisjoner for å sikre etterlevelse av rutiner og standarder. Risikoer for mennesker, miljø og samfunn er kartlagt og analysert. Status på etablerte tiltak for å redusere relevante risikoer verifiseres jevnlig og rapporteres til ledelsen.

For å overvåke effekt og resultatene av tiltak hos leverandører har Connect Bus etablert jevnlig dialogmøter med våre mest relevante leverandører. Prosessene rundt effektivitetsmåling av tiltak er under utvikling og vil selv også bli evaluert årlig for å vurdere om de er effektive eller trenger tilpasninger.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Dette er pågående arbeid. Connect Bus er i kartleggingsfasen og må fortsatt etablere systemer for oppfølging av tiltak.

I utgangspunktet blir effektiviteten av tiltak i leverandørkjeden målt på samme måte som interne tiltak knyttet til ytre miljø, trafiksikkerhet, kvalitet og arbeidsmiljø. Vårt ISO-sertifiserte styringssystem er bygd opp basert på PDCA-syklusen, og tiltakene knyttet til leverandører vil behandles som en del av samme syklus.

Med implementeringen av CSRD-kravene i løpet av 2024, kommer ekstern verifisering som et nytt verktøy i tillegg til interne vurderinger, for å sannsynliggjøre at tiltak faktisk fungerer som planlagt.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Generelt sett kommuniseres det om Connect Bus sin negative påvirkning gjennom bærekraftrapporter, klimaregnskap og informasjon om vesentlige ESG-aspekter på hjemmesiden. Ved akutte hendelser knyttet til skade på mennesker eller miljø gjelder følgende:

- Leverandører: direkte kontakt gjennom møter og fysisk besøk.
- Styret: fast månedlig rapportering, direkte varsling ved akutte saker.
- Samfunnet: oppdateringer på hjemmesiden.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

- Års- og bærekraftsrapporten, tilgjengelig på konsernets nettside.
- Bærekraft har dedikert side på hjemmesiden til Connect Bus (<https://connectbus.no/baerekraft/>).
- Informasjon om håndtering av Åpenhetsloven er tilgjengelig på nettsiden, inklusiv dedikert epostadressen for evt. spørsmål.
- Årlig rapport til Etisk handel Norge. Rapporten blir tilgjengelig på vår egen nettside og etiskhandel.no

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

- Apenhetsloven@connectbus.no er opprettet som epostadresse som alle interessenter kan bruke. Epostadressen er publisert på <https://connectbus.no/baerekraft/>
- Alle henvendelser registreres i kvalitetssystemet for å sikre loggføring, effektiv saksbehandling og analyse.
- Henvendelser håndteres i første omgang direkte på ESG-avdelingen for å sikre rask og effektiv behandling.
- ESG-avdelingen kan henvende seg til faste kontaktpersoner på innkjøp, teknisk og øvrige stabsavdelinger for mer komplekse henvendelser.
- Henvendelser angående informasjon som kan være konkurransesensitiv, drøftes med relevante divisjonsledere.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Connect Bus skal respektere lov- og regelverk. Der myndighetene bedømmer Connect Bus eller sine leverandører som ansvarlig for eventuell skade, skal organisasjonen vurdere mulighetene til å gjenopprette situasjonen som den ville vært uten skaden.

Connect Bus skal forsøke til å iverksette tiltak ovenfor mennesker, miljø og samfunn der dette er mulig og relevant. Gjenoppretting skal stå i forhold til skadens art og omfang. Aktuelle tiltak kan være erstatning eller oppreising, beklagelser, kompensasjon, sanksjoner eller korrigerende tiltak for å hindre fremtidig skade.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Ingen tilfeller i rapporteringsperioden.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

Interne klager registreres i kvalitetssystemet til Connect Bus. Varslingsrutiner til ansatte er beskrevet og tilgjengelig via kvalitetssystemet.

Eksterne henvendelser knyttet til daglig drift håndteres av intern kundesenter eller via oppdragsgivere sine kundesenter.

Eksterne henvendelser relatert til brudd på etiske retningslinjer, lov- og regelverk eller øvrige klager, kan meldes anonymt via "Whistleblower-system". Dette verktøyet er tilgjengelig for alle våre interessenter på hjemmesiden. Lenk på hjemmesiden fører til <https://whistleblowersoftware.com/secure/connectbus> hvor interessenter finner mer informasjon om prosessen, i flere språk.

Kontaktinformasjon:

Connect Bus AS

Jeroen Hoff, Chief Sustainability Officer & head of HSEQ

jeroen.hoff@connectbus.no